

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוכ"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוכ"ן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

4:45 | 4:30 | 4:38 | 4:24 **הדלקת נרות**

5:41 | 5:38 | 5:40 | 5:39 **מוצאי שבת**

6:18 | 6:15 | 6:17 | 6:17 **רבינו תם**

משכיל לדוד

מדוע ניסה משה להימנע מהשליחות!?

ומשה רבנו בענוותנותו הרבה ובשפלות רוחו חשש עד למאוד, שכתוצאה מן השליחות שתוטל עליו - יגבה ליבו על בני ישראל וחלילה יגיע לידי התנשאות והרמת לב. ולפיכך ניסה משה פעם אחר פעם להתחמק מזו השליחות, ואין לראות את הדין ודברים שהיה בין משה לה' כרצון להתנצח עם המקום ברוך הוא חס ושלום, אלא ההיפך הוא הנכון, היות ומשה פחד עד למאוד מפני הגאווה והיהורה העלולים להביאו חס ושלום לידי פגם ביראת שמים, הרי שלכך ניסה משה להימנע מזו השליחות.

אמרו חז"ל (ברכות לג, ב) "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים", ומשמע שבשאר תחומי החיים, כגון לימוד תורה וקיום המצוות, אדם יכול לזכות בסיעתא דשמיא להצלחה ולהתעלות. אך מנגד ישנו תחום יחיד ומיוחד בו אין לעליונים כל שליטה ואחיזה, וכל ההתעלות וההתקדמות באותו התחום תלויה ברצונו של האדם לבדו, אותו תחום הינו יראת ה', אשר בו כל אדם מצוי על פי בקשתו ועבודתו האישית. ואם כן נראה לומר, שלמרות שהקב"ה הבטיח למשה שיהיה עימו ועניק לו שמירה מיוחדת, למרות כן חשש משה מלבצע את המוטל עליו, שכאמור יראת שמים זהו דבר הנרכש באופן עצמאי, ולכן אין בשמירתו המיוחדת של ה' להועיל לו מפני ההתנשאות - העלולה לפגום בו ביראת שמים.

ומשנכח משה כי כלו כל הקיצין וכי כל טעותיו נסתמו על ידי תשובת ה', אמר "שלח נא ביד תשלח". ולא הזכיר משה את שמו של אהרון במפורש, שידע משה שאהרון אחיו ענו וצנוע הוא, כפי האמור בתורה (שמות טז, ז) "ונחנו מה כי תלינו עלינו", ונחנו - חסר האות א', שביטל את האנוכיות והעצמיות של עצמו והשיש עצמו כאין וכאפס. ורצונו של האדם הוא כבודו ובדרך שאדם רוצה לילך מוליכים אותו, ומכיוון שרצונו של אהרון היה להדבק בענוה ובשפלות הקומה, כיבד משה אחיו את רצונו ולא הזכיר את שמו במפורש - שזוהי דרך צניעות. ואם כן מובן עתה מדוע נאמר שלח נא ביד תשלח, מבלי להזכיר את שם השליח במפורש.

והקב"ה בראותו את רצונו העז של משה לחיות מתוך ביטול והכנעה, ואת חששו המתמיד מפני הגאווה, אמר לו "וראך ושמח בליבך", ורק למשמע מילים אלו נתרצה משה והסכים לקבל עליו את ציווי ה'. ויש לבאר מהו הסוד הטמון במילים אלו, אשר גרמו למשה לחפוף בשליחות ה' לאחר הדו שיח הארוך והנוקב שהיה לו עם הקב"ה.

וביאור הענין הוא שהקב"ה אומר למשה שאהרון ישמח בשליחות אחיו, ואם אהרון יתמלא שמחה, משמע שמשה יישאר בענוותנותו וימשיך לעבוד את ה' מתוך יראה. שהרי אילו משה היה מגיע לידי גאווה חס ושלום, בעקבות שליחות זו, מוכרח הוא שאהרון הדבק בצניעות והנמכת הקומה, לא היה שמח בליבו על כך. ואם הקב"ה אומר למשה שאהרון אכן ישמח בשמחת אחיו משה, יכול להסיק מכך משה ששליחות זו לא תפגום במידותיו הטובות, והוא ימשיך לעבוד את ה' מתוך יראה והכנעה.

"ויחר אף ה' במשה ויאמר הלא אהרן אחיך הלוי ידעת כי דבר ידבר הוא וגם הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמח בלבבו" (שמות ד, יד)

הקב"ה נגלה אל משה בסנה ואומר לו ללכת אל בני ישראל ולבשרם על דבר הגאולה, שעתיד הקב"ה להוציאם מארץ מצרים באותות ומופתים, להנהיגם במדבר, לתת להם את התורה ולאחר מכן להכניסם לארץ המובטחת. ומסר ה' ביד משה אותות ומופתים אשר אותם עליו להראות לבני ישראל, בכדי שיאמינו לו ששליח ה' הוא, ושהוא אינו בודה את הדברים מליבו.

משה רבנו מסרב לבצע את השליחות אותה מבקש ממנו הקב"ה לבצע, ומשיב כנגד הקב"ה שכבד פה וכבד לשון הוא, ועל כן אין ביכולתו לבצע שליחות זו בשלמות. הקב"ה מבטיח למשה שהוא יהיה עימו כנאמר "ואנוכי יהיה עם פיך", אך משה ממשיך לעמוד בסירובו ומנסה בכל מאודו להימנע מצויו זה. לאחר שחש משה שכבר אמר את כל דבריו ואין ביכולתו להמשיך ולסרב, מציע הוא לקב"ה - "שלח נא ביד תשלח", והיינו, שאהרון הרגיל לבצע שליחויות מאין אלו - ילך גם לשליחות זו ויגאל את עם ישראל ממצרים (שמו"ר ג, טו).

ולמקרא הדין ודברים שהיו בין הקב"ה למשה מתעוררת השאלה, היאך העיז משה ואזר אומץ בנפשו לסרב לה' פעם אחר פעם, למרות שהקב"ה מסר בידו אותות ומופתים והבטיח לו הגנה ושמירה מיוחדת. ולכאורה נראה שאם הקב"ה הטיל על משה שליחות זו היה עליו לבצע אותה ללא עוררין, היות והקב"ה יודע מי הוא האדם המתאים ביותר לתפקיד זה, ואם אכן ביקש משה לבשר לבני ישראל את דבר הגאולה, מסתמא שמשה הוא האיש הראוי והנכון לכך, והדברים קשים וטעונים ביאור.

כמו כן מתעוררת קושיא על דברי משה "שלח נא ביד תשלח", ופירושו - שלח נא ביד מי שאתה רגיל תמיד לשלוח והוא אהרון. וקשה מדוע משה מזכיר את אהרון רק ברמז ולא מכנה את שמו במפורש - שלח נא ביד אהרון.

ונראה ליישב הדברים ולומר כך, הקב"ה ראה את התנהלותו של משה עם בני עמו, שהיה יוד מגדלותו בכדי לראות בסבל אחיו, ואף היה נושא עימם בעול ממש, למרות שנסתייכותו נפגמה בכך. כמו כן, לאחר המקרה בו הרג משה את המצרי בשם המפורש והטמינו בחול, דתן ואבירם הביאו את דיבתו רעה לפני פרעה וביקש פרעה להורגו ולהורידו מגדלותו. ולמעשה המצרי לא היה בין החיים והיה לו למשה אפשרות להכחיש כל קשר למעשה בהעדר ראייה מספקת, וכאשר דתן ואבירם לא היו מוכיחים את דבריהם, יכול היה המלך להורגם בטענה שהם מוציאים דיבה, אך משה בגדלותו העדיף לעזוב את בית המלכות ולברוח על נפשו, ובלבד שלא לגרום לדתן ואבירם קשיים ומחלוקת עם ארמון המלך.

ואם כן לאחר שהקב"ה נוכח לראות את רחמיו המרובים של משה על בני עמו, שכל ימיו היה מיצר על סבלותיהם ומחפש דרכים היאך להקל מעליהם, רצה הקב"ה לבחור בו כמנהיג לעמו, וראה בו את הדמות המתאימה ביותר להושיע ולגאול את בני ישראל משעבוד מצרים.

הילולא דצדיקיא

כא - רבי מצליח מזוזו הי"ד

כב - רבי שמואל הלר

כג - רבי אברהם פלאג'י

כד - רבי יששכר מאיר ראש ישיבת הגנג

כה - רבי יעקב הלוי מחסידי בית אל

כו - רבי שלום יצחק מזרחי

כז - רבי יצחק מקראקא מו"ס 'שיח יצחק'

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: mld@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

והיז עיניך רואות את מוריך

באחת השנים, ימים ספורים קודם סיומה של השנה הלועזית, הגיע אליי יהודי וסיפר לי שהוא מוזמן באותו ערב למסיבת חג המולד - חגם של הגויים.

"האם בדעתך ללכת להשתתף במסיבה זו?" שאלתי את היהודי.

"לא", השיב היהודי "והכל בזכות הרב".

"בזכותי? מדוע?" שאלתי אותו, כיון שלא זכרתי כלל ששוחחתי עימו אי פעם בנושא. והיהודי השיב:

"פעם יצא לי לשמוע מתוך קלטת הרצאה של הרב שנקראת "הקרוב". בהרצאה זו הרב דיבר על עמידה בניסיונות ועל הכוח שהאבות הקדושים הנחילו לדורות אחריהם לעמוד בניסיונות. כעת, בשעת הניסיון חשבתי לעצמי שאם ניתנו בי הכוחות לעמוד בניסיון זה ולא ללכת למסיבת חג המולד - אני אשתמש בהם ולא אשתתף במסיבה. ביטלתי

את השתתפותי במסיבה, ובמקומה קבעתי לשבת ללמוד תורה עם רב מסוים באותו הזמן בדיוק". כך אמר היהודי.

לשמע דבריו נשקתי לו בראשו ואמרתי לו: "אשריך! אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא".

ממעשה זה ניתן ללמוד עד היכן מגיעה השפעתה של שיחת חיוזוק אחת, ועד כמה גדולים כוחות האדם להקריב מעצמו למען בוראו. זאת בזכות אבות ואמהות האומה שסללו לנו את הדרך בכך שהקריבו את כל חייהם למען קיום ציוויי ה'.

יש לזכור שכאשר האבות הקדושים עמדו בניסיונותיהם הם היו היחידים בעולם והראשונים שעשו זאת בגבורה עצומה, ועל כן עלינו ללמוד ממעשיהם וללכת בדרכיהם, שמעשיהם מחייבים אף אותנו ומעניקים לנו את היכולת לעמוד בניסיונות השונים למרות הקשיים המרובים.

במרה מפטירין

הפטרת השבוע: "דברי ירמיהו בן חלקיהו" (ירמיה א, ב)

הקשר לפרשה: בהפטרה מסופר על ירמיהו שסירב בתחילה ללכת בשליחות ה' משום שאינו יודע לדבר כי הוא נער, וכמסופר על משה רבינו כפרשתנו שסירב ללכת בשליחות ה', משום שאינו איש דברים.

ובני אשכנז מפטירין בספר ישעיה (פרק כז) "הבאים ירש יעקב".

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

אסור להאמין לו

אין שום היתר להאמין בלשון הרע, אפילו אם המספר סיפר עליו הלשון הרע בפניו, כיון שלא שמענו הודאה על זה מפי הנדון, וכל שכן אם אין מספר עתה בפניו, רק אומר, שהיה אומר את הדברים אלו בפניו - אסור להאמין לו מטעם זה.

ובעונותינו הרבים, העולם נכשלן בזה מאד...

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

הנס של נרות השבת

ואת המטה הזה תקח בידך אשר תעשה בו את האתת" (שמות ד, יז)

ה'בני יששכר' במאמרי השבתות (כלל ג, אות ה), מצטט את דברי המדרש על הפסוק "ויברך א-להים ביום השביעי", וחמישה חכמים דורשים שם במה הקב"ה ברך את השבת: רבי אליעזר אומר, בירכו בנר. ועל כך המדרש מביא מעשה נפלא: **'אמר רבי אליעזר, פעם אחת הדלקתי את הנר בליל שבת ובאתי ומצאתי אותו במוצאי שבת ולא חסר כלום.'**

שואל ה'בני יששכר', כשחז"ל מספרים דבר, הם חפצים שאדם ילמד מכך. וכי המעשה שאירע לתנא רבי אליעזר, זה חידוש?! הרי מדברים על תנאים ואמוראים קדושי עליון החיים מעל לדרך הטבע. אבל אצל כל יהודי, היתכן דבר כזה?

אכן, הוא קובע ש"מוכרחים אנו לומר שזה הוא לכל איש הישראלי, שנרות של שבת מתברכין יותר באורה מכל ימות החול, לזה רב ולזה מעט". ובסוגריים הוא מוסיף: "וכמדומה שהמבנים יודעים זה".

סיפר המגיד רבי אהרן טויסיג שליט"א:

מדי ליל שבת אני מוסר שיעור בוי"ניץ. לפני ארבע שנים הבאתי את ה'בני יששכר' והרחבתי מאוד את הדיבור על כך. ביום ראשון קיבלתי טלפון:

"אני גר בירושלים ועובד בבורסה ברמת גן. עובד איתי יהודי מהקיבוצים, נשאר אוד מוצל מאש לאחר השואה הנוראה, רחוק מהיהדות ד' ירחם, ח"ו לא להכעיס, והוא שאל אותי על נרות השבת האם אני מספר לו מיסטיקה?... אמרתי לו שהרב טויסיג אומר שיכול להעיד על כך".

כמעט כל חתן וכלה אני משתדל להעביר להם את המסר של ה'בני יששכר', לקראת הדלקת הנרות הראשונה בביתם. מאות חתנים, בלי גוזמא, אומרים לי לאורך השנים, 'כל שבת אני ואשתי עומדים המומים למראה הנרות הדולקים זמן רב, הרבה מעבר לזמן הרגיל'.

אותו אחד מהקיבוץ אמר: "אני עושה ניסיון, אשתי תדליק נרות שבת כמה שבועות, אם נראה שאכן הם דולקים זמן רב יותר, אני מבטיח לחזור לשורשים", ולכן ביקש את מקור המאמר.

כעבור חודשיים התקשר אלי היהודי מירושלים וסיפר שחברו מהקיבוץ התקשר נרגש כולו שבכל שבת הנרות דולקים זמן רב הרבה מעבר לרגיל, ובעקבות כך הוא כבר החל ללכת להתפלל שלוש פעמים ביום ולהניח תפילין אחרי חמישים שנה שלא הניח!

לפני ראש השנה ביקש היהודי מהקיבוץ לשוחח עימי בטלפון.

הוא החל לבכות בכי תמרורים. "אתה לא מכיר אותי",

אמר, "אני יכול לדבר איתך ולבכות. הייתי בשאול

תחתית רח"ל. ח"ו לא להכעיס, הייתי בודד, ללא

משפחה. דע לך, שרק בזכות ה'בני יששכר' הזה

שאני רואה כל שבת ושבת, אני שומר שבת

במלואה ושומר תורה ומצוות כתיקונן..."

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

הולדת משה

**"ותהר האשה ותלד בן ותרא אותו כי טוב הוא ותצפנהו
שלושה ירחים" (שמות ב, ב)**

הקשה לפני בני שיחי' בסעודת שבת, על ענין הולדת משה לאמו יוכבד בהיותה בגיל מאה ושלושים שנה. והנה לא מצינו שהתורה מתארת התפעלות והתרגשות רבה בקרב העם בשל לידת תינוק לאשה בגיל כל כך מבוגר, ולעומת זאת כאשר שרה ילדה את יצחק בגיל תשעים שנה, שהוא פחות בארבעים שנה מלידת יוכבד, ניכרים בפסוקים התרגשות והתפעמות מגודל הנס, עד אשר שרה צחקה בליבה ולא האמינה שנס זה אכן יתרחש עימה.

ושאלני בני מה ההבדל והחילוק בין הולדת יצחק להולדת משה, אשר שניהם נולדו לאמותיהן בגיל מבוגר מאוד, ובעוד שהולדת יצחק מתוארת בהרחבה בתורה ועוררה רעש גדול בעולם, הרי שהולדת משה עוברת בשקט יחסי, למרות שנולד ליוכבד בת לוי שהיתה זקנה הרבה יותר משרה בלידת יצחק.

ונראה להשיב, שבזמן הולדת יצחק לא היתה תורה בעולם ומלכות ה' לא ניכרה בקרב הכל, ולכן הולדת יצחק לשרה בגיל כה מבוגר גרמה להתרגשות והתפעמות עצומה, שאנשי אותו הדור לא האמינו שישנו כוח המסוגל לשנות סדרי עולם ולהעניק תינוק לאשה למרות גילה המתבגר. ולעומת זאת בזמן הולדת משה, בני שבט לוי ישבו והגו בתורה בישיבה בארץ גושן, למרות שטרם ניתנה התורה. וידעו בני לוי שבכוח התורה לשנות סדרי בראשית ולהביא ניסים גדולים ועצומים, ומכיוון שהכירו ביכולת הנהגת ה' בעולם אף מעל לגדרי הטבע, הרי שהולדת משה לא גרמה להם לבלבול חושים, מכיוון שהיו אמונים הם על כך שהתורה שומרת את לומדיה ומעניקה להם יכולת הצלה, אף בדרך ניסים מופתים.

ובאשר לשאר בני ישראל שלא היו משבט לוי ולא היו עסוקים בלימוד התורה נראה לומר, שעצם עבודתם הקשה והיותם נתונים בסבלות מצרים, לא העניקו להם את היכולת להתרגש ולהתפעם מנס זה, שמלבד עבודתם הקשה לא ראו דבר לנגד עיניהם, ולכן לא היה זמן בידם להגיע לידי התרגשות. והמצריים למרות היותם רחוקים משמירת התורה ומצוותיה, חשו בכוחם העליון והסגולי של עבדיהם, ועל כן בהולדת התינוק לאם מבוגרת - יחסו זאת לעוד מופת בשרשרת המופתים המעניקים קיום לעם ישראל.

פניני הפרשה

נחמת הגאולה

"ואלה שמות בני ישראל" (שמות א, א)

מפני מה לא השתעבדו גם עשו וישמעאל במצרים, והלא גם הם מבניו של אברהם אבינו ע"ה?!

התשובה לכך, במשל המובא ב'מדרש אבכיר'.

אמר רבי אלעזר, למה הדבר דומה?

לאחד שלוה ממון מהמלך, לאחר ימים נפטר הלווה והניח שני בנים. האחד ברח והשני היה משמש לפני המלך. אמר המלך לבן ששימש אותו:

ממך אני גובה את החוב שחייב לי אביך?

אמר לו בן הלווה: בגלל ששימשתי אותך אצא נפסד? אמר לו המלך: בכל זאת שכר גדול אני נתן לך וכשייתפס הבן השני - אני מוסר לך אותו לעבד.

כך לעתיד לבוא נאמר: "וירשו הנגב את והר עשו" (עובדיה א, ט) לבסוף יהיו ישמעאל ועשו משועבדים לישראל.

שם האדם משפיע על מהותו

"אשר שם האחת שפרה ושם השנית פועה" (שמות א, טו)

מדוע שינה פרעה את שמותיהן של יוכבד ומרים לשפרה ופועה שהם שמות מצריים? ביאר הרבי מרימנוב זצ"ל: יודע היה פרעה כי כל זמן שהמיילות יהיו נקראות בשמותיהן העבריים "יוכבד" ו"מרים", לא יוכל לבוא אליהן בהצעה אכזרית כזו, להמית את ילדי ישראל. לפיכך ציווה אליהן תחילה לשנות את שמותיהן ל'שפרה' ו'פועה'. סבור היה, כי לכשיהיו נקראות בשמות מצריים ישפיע הדבר על כל הלך-רוחן וישנה את מהותן ואופיין, עד אשר יהיו מסוגלות לרצוח את ילדי ישראל. ורק אז נתן להם את הצו השני "אם בן הוא והמיתן אותו".

כלומר, כל עצמו של האדם הוא השם שבו הוא נקרא. טמיעת השם משפיע מאד על טמיעה פנימית של הרוח והאופי.

כלי הנשק של האדם בפיו

"ויזעקו ותעל שועתם" (שמות ב, כג)

הפה הוא כלי הנשק העוצמתי של עם ישראל "הקול קול יעקב והידים ידי עשוי". עשו חי על חרבו, ועם ישראל - כוחו בפיו. תפלתו נשמעת במרום, והוא נושע בזכות למוד התורה. אבל כל חייל יודע, שלא די בכך שהוא יוצא למלחמה מצויד ברובה ובתחמושת, יודע לירות ומכוון למטרה, יש צורך בתנאי נוסף: שהרובה יהיה נקי, ולא תעלה בו חלודה!

כמו כן מסביר בעל ה'עוד יוסף חי', אדם הרוצה לפעול בתפלתו ולהיענות בבקשתו, חייב לדאוג שפיו יהיה נקי מדבורים אסורים, מלשון הרע ומליצנות, משקר ומרכילות. בני ישראל שמרו על לשונם במצרים, וחז"ל אומרו "שלא שינו את לשונם", לפיכך עלתה זעקתם השמימה, והם נושעו מגלותם.

המתחיל במצווה זוכה לעזר משמים

"ועתה לך ואנכי אהיה עם פיך" (שמות ד, יב)

פירש רבינו חיים בן עטר זיע"א בעל ה'אור החיים' הקדוש, שמשם רבנו תמה היה; כיצד שולחו הבורא יתברך לדבר לפני פרעה ועודנו ערל שפתיים?!

ומה ענה לו הקב"ה: "ועתה לך", איני עושה מופת ונס, אלא למתחילים במצווה, אז זוכים הם לעזר שמים ורואים פלאות.

ומכאן לימוד ולקח, לכל החפצים לזכות בסיוע ממרום; התחילו לפעול והסיוע בוא יבוא.

"ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסבלתם" (שמות ב, יא)

"מהו וירא? שהיה רואה בסבלותם ובוכה ואומר חבל לי עליהם מי יתן מותי עליכם, שאין לך מלאכה קשה ממלאכת הטיט, והיה נותן כתפיו ומסייע לכל אחד ואחד מהן. ראה משי גדול על קטן ומשוי קטן על גדול, ומשוי איש על אשה ומשוי אשה על איש, ומשוי זקן על בחור, ומשוי בחור על זקן, והיה מניח דרגון שלו והולך ומיישב להם סבלותיהם ועושה כאלו מסייע לפרעה, אמר הקב"ה: אתה נחת עסקיך והלכת לראות בצערן של ישראל ונהגת בהן מנהג אחים, אני מניח את העליונים ואת התחתונים ואדבר עמך" (שמות רבה א, כז).

משה רבינו זכה להיות מושיעם של ישראל בזכות שהתעורר להשתתף בצערם. על הפסוק "וירא בסבלותם" כתב רש"י: "נתן עיניו וליבו להיות מיצר עליהם", ומסביר הסבא מקלם, שמשה רבינו לא נהג כמנהג אנשי העולם המשתתפים בצער הזולת במשך שעה קלה ולאחריה ממשיכים בשגרת יומם, אלא נתן עיניו, עיני השכל לצייר תמיד צערם עד שידאג לבו עליהם כמי שדואג לעצמו.

כדי לישא בעול עם השני, להבין אותו, לסייע לו ולהתפלל עליו, אנו צריכים, קודם כל לראותו אותו. "וירא בסבלותם".

על אברהם אבינו נאמר "וישא עיניו וירא והנה שלושה אנשים ניצבים עליו וירא וירץ לקראתם". אמר על כך מרן הרב שך זיע"א: "אברהם אבינו קודם כל ראה את האחרים. כשרואים טוב את השני - מבינים מה חסר לו".

בשיחתו של הגאון רבי נח ויינברג זצ"ל, ראש ישיבת 'אש התורה' עלה פעם הנושא של "נושא בעול עם חברו", והוא זעק מנהמת לבו שבעצם כל אדם נושא על גבו 'שק' פרטי, שהוא גדוש בקשיים ומאבקים שעליו להתמודד עמם - בעיות של הערכה עצמית, תוכניות שלא מומשו, כישלונות, ספקות, אי התאמה... זהו חלק מאתגר ההתקדמות בחיים.

ההופעה החיצונית של בני האדם, אינה משקפת בהכרח את פנימיותם. דווקא אלה שנושאים את השק הכבד ביותר, עלולים להיראות כלפי חוץ משוחררים ועליזים. אנשים רבים מעדיפים להסתיר את גרשותיהם. אדם שנראה לך כרגוע ומסודר,

יכול להיות נתון בסערה פנימית עזה.

המשימה, שהטיל הרב ויינברג על תלמידיו באה לבקש מכל אחד ואחד: בחן היטב את האנשים ונסה לחשוב מה מתחולל בקרבם. הבן, שבעיותיהם של האחרים, חלומותיהם ותקוותיהם, אמיתיים לא פחות אלה שלך. בדיוק כמוך, לכולם ישנו משא. התמקד בכך ושאל את עצמך: "מה הם סוּחבים?" השתמש בדמיון על מנת להרגיש כיצד המשא מכביד עליהם.

היה רגיש. האם אדם זה שמח או עצוב? חלש או חזק? חששן או בטוח בעצמו? הקדש שימת לב ותהיה מסוגל לחלוק עמו את הקשיים.

"המקום הראשון ליישום הרעיונות הללו, הסביר הרב ויינברג זצ"ל - הוא עם המשפחה והחברים. חוסר הבנה ואמפתיה, הם הסיבה הראשונה להיווצרות טינה במשפחה. כשאתה חוזר הביתה, נסה להבין מה עובר על בת זוגך. חשוב מה היא עושה כל יום על מנת שהבית יתנהל כראוי. שוחח על כך והראה שאתה מבין שהיא עובדת קשה. חפש דרכים חדשות לעזור.

והנה עוד דוגמא: בחור שחוזר הביתה וצונח מול העיתון עם צלחת מלאה באוכל, מעליב את ההורים. זה נראה כאילו שהוא מסתובב בבית מלא ברהיטים, כשברקע זוג דמויות של הורים שישלמו את ההוצאות שלו. תן מבט לעבר האמא שלך כשאתה חוזר הביתה. על מה היא חושבת? משהו מטריד אותה? משהו משמח אותה? שים לב!

הילדים שלך הם אלה שלהם אתה צריך לדאוג הכי הרבה. אתה אוהב אותם, ובאמת כואב בשבילם. אבל האם אתה מסוגל להרגיש איפה הם עומדים? "להיכנס לנעליים של הילדים" עלולה להיות משימה קשה במיוחד, משום שהיא דורשת הכרה בכך, שמדובר בבני אדם בעלי ישות עצמאית ונפרדת. משמעות התפיסה הזאת, היא שהגיע זמן להפסיק להתמקד בכאב שנגרם לך, משום שהם אינם מגשימים את ציפיותיך מהם, ולהתחיל להתמקד בקשיים שלהם עצמם.

באופן מצער, מיליוני הורים עוברים את זה עם הילדים שלהם. אין דבר שהם אוהבים יותר מילדיהם - ובכל זאת הם משדרים אומללות ושנאה. האם זה לא מזעזע? וכל זה רק בגלל שהם לא מרגישים מספיק את השני.

על הרבנית שטיינמן ע"ה סופר שבאחת ההזדמנויות שהיא קנתה בנות מהירקן, היא השאירה אותן במטבח על השיש כדי שבעלה מרן הגאון רבי אהרן לייב זצ"ל יעשר אותם, ופנתה לנוח.

מרן ראש הישיבה קטע ראש בננה וקיים בה

מצות הפרשת תרומות ומעשרות גדת וכדין, ואחר כך פנה לנכדו ואמר: "תאכל את שארית הבננה. בננה שלא אוכלים, משחירה. סבתא תקום ותראה שהבננה השחירה, ידאב ליבה. איני רוצה שתצטער. לזרוק, זה 'בל תשחית'. תאכל, בבקשה". הנכד הסביר שהוא לא אוהב לאכול בננה, ולכן מרן הרב שטיינמן זצ"ל, נטל את הבננה בדחילו ורחימו ברך ברכת 'בורא פרי האדמה' ואכל בעצמו את הבננה.

מה שהנכד לא ידע, זה שהסבא הגדול בעל 'אילת השחר' זצ"ל הקפיד שלא לאכול בננה, בגלל שחשש לדעות מסוימות, שלא נפסקו ב'משנה ברורה', על אודות ברכת הבננה. אבל אם יש, ולו ספק קל, שמא הרבנית תצטער, ולא צער נורא חלילה, אלא יתכרכמו פניה מכך שהבננה לא נאכלה. אם יש חשש לכך, ראש הישיבה עבר אפוא במקרה שכזה על הגדר שגדר לעצמו, ואכל.

זהו בעצם התפקיד שמוטל על כל יהודי ויהודי: להיות נושא בעול עם השני.

להתפלל על החברות בכיתה

לאחרונה פורסם על יהודי אחד שנכנס למעונו של מרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי שליט"א, וסיפר לו שיש בחור בישיבה שיש לו שתי אחיות מבוגרות שטרם מצאו זיווג. "הדבר טורד מאד את מנוחתו של הבחור, עד כדי שאינו יכול להתרכז בלימוד. אמו תחי' סיפרה שבמקרים רבים הוא חוזר הביתה ועוד לפני שאומר שלום, שואל מיד האם יש חדש עם אחותו".

כך סיפר היהודי למרן שר התורה, ולכן ביקש בשמו ברכה שאחיותיו ימצאו זיווג בקרוב והוא יוכל לעלות ולהתעלות בלימוד התורה.

ומה השיב לו מרן שליט"א?

"יש כמה עצות לדבר הזה. קח דף ועט ותרטום: א. לקבל להיזהר בתכלית הזהירות מדיבורי לשון הרע ב. לא לדבר ביקורת על אף אחד ג. לא להקפיד על אף אחד. ד. מאד חשוב גם שלא יהיה עליהם קפידות, ולכן אם יש חשש שנגרם למישהו צער על ידם - שיפייסוהו ויבקשו מחילה ושיבקשו ממנו שלא יקפיד. ה. שיתפללו על חברות שצריכות שידוך".

כשהיהודי סיים לכתוב בקצרה את דברי מרן שליט"א הראה למרן את הדף לראות מה שכתב ואישר זאת.

זוהי אפוא המשמעות, וזה הוא המסר ב"נתן עיניו וליבו להיות מיצר עליהם".